

UCHWAŁA NR 54/XII/2007
RADY MIASTA PODKOWY LEŚNEJ
z dnia 26 listopada 2007 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Podkowa Leśna na lata 2007-2016”

Na podstawie art.42 i art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z póź. zm.) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. – o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z póź. zm.) Rada Miasta Podkowy Leśnej uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Podkowa Leśna na lata 2007-2016” w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Podkowy Leśnej.

§ 3

Uchwała wchodzi w po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA PODKOWA LEŚNA NA LATA 2007 – 2016

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany /poprawy/ tych stanów rzeczy /zjawisk/ występujących w obrębie danej społeczności. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz. U. nr 64, poz. 593 z póź. zm./. Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają wpływ na konstrukcję dokumentu.

Są to między innymi;

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie /dz. U. z 2003 r. nr 96, poz. 873 z póź. zm./,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. nr 70, poz. 473/,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym /Dz. U. z 2003 r. nr 122, poz. 1143 z póź. zm./,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy /Dz. U. z 2004 r. nr 99, poz. 1001/,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /Dz. U. z 1997 r. nr 123, poz. 776 z póź. zm./,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. nr 24, poz. 198 z póź. zm./

Oprócz w/w aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Dokument ten powinien zmierzać do poprawy jakości życia mieszkańców, zapobiegać nadmiernym rozpiętościom w poziomie dochodów i w warunkach życia ludności, a przede wszystkim ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących na naszym terenie, które oceniane są negatywnie.

Krajowy plan działań na rzecz integracji społecznej na lata 2004 – 2005 jest dokumentem operacyjnym w stosunku do Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Skonkretyzowano w nim, które z długofalowych celów integracji są najpilniejsze do zrealizowania w ciągu najbliższych lat. Najważniejsze zadania zawarto w 4 priorytetach;

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożenia w działaniach umożliwiających równy start dzieci i młodzieży,
- rozbudowa systemu bezpieczeństwa socjalnego oraz przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu,
- aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- rozwój służb społecznych, rozwój instytucjonalny usług społecznych i ich koordynacji.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA – OGRODU PODKOWA LEŚNA NA LATA 2007 – 2016

Struktura Strategii przypomina piramidę, której wierzchołek stanowi deklaracja wizji rozwoju miasta w perspektywie 10 lat.

Uzgodniony zestaw celów strategicznych dla miasta Podkowy Leśnej zawiera cztery wzajemnie powiązane cele;

- nowoczesna infrastruktura komunalna z zastosowaniem technologii proekologicznej,
- ochrona środowiska naturalnego i zabytkowego układu urbanistycznego miasta-ogrodu,
- wszechstronny rozwój społeczny mieszkańców miasta-ogrodu,
- rozwój przedsiębiorczości postindustrialnej.

Należy podkreślić, że cele te są równorzędne i wzajemnie powiązane. Żaden z nich nie jest nadrzędny wobec innych.

CHARAKTERYSTYKA MIASTA PODKOWY LEŚNEJ

Podkowa Leśna według podziału administracyjnego leży na terenie województwa mazowieckiego, w powiecie grodziskim. Wchodzi w skład pasma zachodniego Aglomeracji Warszawskiej.

Miasto jest położone na terenach leśnych, atrakcyjnych krajobrazowo w zasięgu kolei dojazdowej WKD oraz drogi wojewódzkiej nr 719 – drogi wylotowej z Warszawy.

Miasto w linii prostej jest położone w odległości:

- ok. 25 km od centrum Warszawy,
- ok. 7 km od centrum Pruszkowa,
- ok. 9 km od centrum Grodziska Mazowieckiego.

Powierzchnia obszaru Podkowy Leśnej wynosi 1010 ha.

Pod względem administracyjnym w skład Podkowy Leśnej wchodzi:

- Miasto-Ogród część zabudowana /ok. 410 ha, 41% powierzchni/
- Kompleks Lasu Młochowskiego /ok. 600 ha, 59 % powierzchni.

Podkowa Leśna sąsiaduje z terenami;

- miasta i gminy Brwinów,
- miasta Milanówka,
- gminy Nadarzyn.

Podkowa Leśna jest najmniejszą i najmniej liczną gminą na terenie powiatu grodziskiego.

Na powierzchni ok. 10 km² na stałe zamieszkuje ok. 3.700 osób, co określa gęstość zaludnienia na poziomie 366 osób/km².

Struktura wieku mieszkańców miasta /zameldowanych na stałe/ przedstawia się następująco;

- **60 %** mieszkańców to ludność w wieku produkcyjnym,
- **21 %** to dzieci i młodzież do lat 18,
- **19 %** ludność w wieku poprodukcyjnym.

Głównym celem **pomocy społecznej** jest zaspakajanie niezbędnych podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna, uprzednio zwana opieką społeczną, a i dzisiaj często traktowana jako jej synonim, staje się coraz bardziej znaczącą dziedziną polskiego układu bezpieczeństwa socjalnego. Rola **pomocy społecznej** wiąże się z działaniami profilaktycznymi, mającymi

na celu zapobieganiu powstawania sytuacji mogących powodować konieczność udzielania wsparcia finansowego. Świadczenia o charakterze niematerialnym w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych poprzez **pracę socjalną** umożliwiają taką działalność.

Praca socjalna i pomoc społeczna opierają się na trzech płaszczyznach;

1. liczy się człowiek,
2. człowiek ma problemy osobiste, rodzinne i społeczne wynikające z interakcji z innymi ludźmi,
3. można zrobić coś dla złagodzenia tych problemów i wzbogacenia życia jednostki.

Procesowi transformacji ustrojowej towarzyszą także zjawiska negatywne, szczególnie odczuwalny jest gwałtowny wzrost bezrobocia, które zdecydowanie obniża poziom życia ludności. Ubóstwo wielu rodzin stało się faktem, nasiliły się zjawiska patologii społecznych /alkoholizm, narkomania, przemoc/.

Ustawa o pomocy społecznej nałożyła na gminę odpowiedzialność za rozwiązywanie wielu problemów społecznych pojawiających się na terenie działania. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współdziałanie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. Zadania pomocy społecznej dzielą się na zadania własne gminy finansowane z budżetu gminy i zadania zlecone finansowane z budżetu państwa.

Formalno-prawny kształt świadczenia pomocy i usług z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej.

PROBLEMY SPOŁECZNE W PERSPEKTYWIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

W polityce społecznej terminem „**problemy społeczne**” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym.

Kwestia społeczna to;

- szczególna dolegliwość dla potencjału osobowego społeczeństwa,
- następstwo niedostosowania sposobu, w jakim funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych,
- zjawisko niemożliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich. W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu kwestia społeczna oznacza przeciwieństwo między zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji a wrażeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa,
- opóźnienia kulturowe,
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania,
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych,
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych,
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk,
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna,
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych,
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Brak zatrudnienia, które nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne jak; ubóstwo, frustracje, izolacje, alkoholizm, bezradność życiową

Istotną przyczyną udzielanego wsparcia w gminie są również inne powody tj. długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina ma do spełnienia wiele funkcji. Niestety, nie każda rodzina spełnia pokładane w niej nadzieje. Istnieją rodziny niezdolne do samodzielnego funkcjonowania i stworzenia dzieciom warunków bytowych i opiekuńczo-wychowawczych.

Alkoholizm oraz inne uzależnienie, takie jak narkomania i nikotynizm, to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich źródłem, jak i skutkiem są inne problemy.

Nadużywanie alkoholu powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. Głównymi problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są; bezdomność, ubóstwo, choroba, przestępczość w tym przemoc w rodzinie.

Przemoc to każde zachowanie, które nas poniża, ogranicza naszą wolność, narusza nasze prawa, powoduje psychiczne lub fizyczne cierpienie, zrażenie rodziny i przyjaciół, życie w wiecznym lęku, zastraszanie dzieci, odbieranie prawa do godnego życia, powtarzające się wezwania policji, groźby zabicia.

Najczęściej występujące formy przemocy to;

- **przemoc fizyczna**, to każde agresywne zachowanie skierowane przeciwko ciału ofiary mogące prowadzić do bólu lub fizycznych obrażeń, takie jak; popychanie, szczypanie, ściskanie, szarpanie, gryzienie, kopanie lub duszenie,
- **przemoc seksualna** oznacza wymuszenie jakiegokolwiek formy aktywności seksualnej. Nikt, nawet mąż, nie ma prawa zmuszać kobiety do niechcianych zachowań seksualnych,
- **przemoc psychiczna** to agresywne zachowanie wywołujące emocjonalny ból lub cierpienie, mające na ogół charakter poniżający lub budzący poczucie zagrożenia. Ta forma przemocy najczęściej przyjmuje formę ataków werbalnych,
- **przemoc ekonomiczna** polega na uniemożliwianiu dostępu do rodzinnych środków finansowych. Osoba nie ma prawa do posiadania środków na cele osobiste,
- **z bezprawnym ograniczeniem wolności** mamy do czynienia wówczas, gdy zabrania się osobie wychodzić np. z domu, pokoju itp.

Przemoc wobec dzieci to zjawisko społeczno-psychologiczne mające wielorakie uwarunkowania związane z siłami tkwiącymi w jednostce, w rodzinie, a także w środowisku i kulturze, w które uwikłane są zarówno jednostka jak i rodzina.

Bezrobotny, człowiek, który chce pracować, ale z różnych powodów nie może znaleźć zatrudnienia. Według prawa polskiego bezrobotny to osoba niezatrudniona i nie wykonująca żadnej innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującego w danym zawodzie, nie ucząca się w systemie dziennym i zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy, jeżeli ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni.

Bezrobocie, zjawisko gospodarcze polegające na tym, że pewna część ludzi zdolnych do pracy i poszukujących jej nie znajduje zatrudnienia.

Jego miarą jest stopa bezrobocia, będąca relacją liczby zarejestrowanych bezrobotnych do zasobu siły roboczej lub do liczby ludności w wieku produkcyjnym.

Pewien poziom bezrobocia /3-4%/ jest w gospodarce nieunikniony, a nawet konieczny. Nadmierne bezrobocie jest jednak zjawiskiem niekorzystnym.

Polska, wprowadzając przeobrażenia ustrojowe, nie uniknęła problemów, z którymi borykają się kraje o stabilnej gospodarce rynkowej. Ostatnio zanotowano stopę bezrobocia na poziomie 11,3 %. Rośnie przepaść między nieliczną grupą bogatych a dużą rzeszą biednych.

Bezrobocie jest problemem społecznym, który oprócz wymiaru ekonomicznego ma duże znaczenie społeczne i psychologiczne. Brak możliwości znalezienia zatrudnienia powoduje

powstawanie negatywnych skutków, jakimi są m. In: dezaktualizacja zdobytej wiedzy i doświadczeń zawodowych, spadek poczucia własnej wartości. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te nasilają się i rodzą takie kwestie jak: ubóstwo, izolację, frustrację, wycofywanie się z życia społecznego oraz pogorszenie ogólnego stanu zdrowia. Bezrobocie jest przyczyną zjawisk patologii społecznej, wzrostu poczucia zagrożenia bezpieczeństwa socjalnego. Pozostawienie bez pracy, szczególnie bezrobocie długotrwałe, jest bardzo ważnym czynnikiem wykluczenia społecznego.

Tabela nr 1

Bezrobotni z terenu Podkowy Leśnej zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grodzisku Mazowieckim.

Rok	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Bez prawa do zasiłku	Kobiety	Mężczyźni
2002	81	42	39	54	34	20
2003	113	48	65	101	68	33
2004	113	53	60	106	66	40
2005	117	51	66	100	42	58
2006	114	48	66	98	41	57

Wśród ok. 2264 osób w wieku produkcyjnym ok. 108 osób zarejestrowanych jest w PUP jako osoby bezrobotne. Wskaźnik bezrobocia wynosi **ok. 4,77%**.

Tabela nr 2

Zakres pomocy społecznej w latach 2002 – 2006 z terenu Podkowy Leśnej

Zadania zlecone

Rodzaj świadczenia	2002	2003	2004	2005	2006
Zasiłki stałe	10	10	15	10	11
Zasiłki okresowe	7	4	4	11	11
Renta socjalna	9	7	-	-	-
Zasiłek okresowy gwarantowany	2	1	-	-	-
Zasiłki rodzinne	9	2	52	76	139
Zasiłki pielęgnacyjne	3	2	8	22	28

Tabela nr 3

Zadania własne

Rodzaj świadczenia	2002	2003	2004	2005	2006
Obiady w szkole	14	16	15	18	15
Usługi opiekuńcze	12	12	13	16	19
Zasiłki celowe	77	82	88	83	80
Dodatki mieszkaniowe	9	13	13	11	10

Tabela nr 4

Gospodarstwa domowe objęte pomocą społeczną według trudnej sytuacji życiowej

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
Ubóstwo	67	65	62	59	48
Bezdomność	3	1	-	3	2
Sieroctwo	-	-	-	-	-
Bezrobocie	17	21	28	39	34
Alkoholizm	10	9	9	9	12
Narkomania	5	3	3	1	2
Niepełnosprawność	46	47	45	53	42
Trudności po opuszczeniu zakładu Karnego	1	1	1	-	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	55	65	59	49	23
Zdarzenie losowe	1	-	-	1	1

Zasadniczą przyczyną w związku, z którą mieszkańcy wnioskuje o pomoc z systemu pomocy społecznej jest ubóstwo, drugim co do wielkości powodem przyznania jest niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wzrasta liczba osób bezrobotnych.

Tabela nr 5

Liczba rodzin korzystających w latach 2002 - 2006 z pomocy społecznej niezależnie od jej rodzaju /w tym również praca socjalna/.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% udział ludności Podkowy Leśnej
2002	143	317	8,38%
2003	156	361	9,86%
2004	149	323	8,71%
2005	142	299	8,32%
2006	138	299	8,08%

W Podkowie Leśnej na przestrzeni kilku lat liczba osób objętych pomocą utrzymuje się na poziomie **ok. 8,67%** .

Tabela nr 6

Koszty świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych oraz procentowy udział ich finansowania w latach 2002 - 2006.

Źródło finansowania	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem	408.065,-	404.895,-	533.772,-	597.181,-	662.828,-
Zadania zlecone /budżet wojewody/	130.651,-	113.567,-	208.537,-	267.116,-	325.596,-
% udział	32%	28%	39%	45%	49%
Zadania własne /budżet gminy/	278.004,-	291.328,-	325.235,-	330.065,-	337.232,-
% udział	68%	72%	61%	55%	51%

Powyższa tabela przedstawia środki finansowe z budżetu wojewody i budżetu gminy przekazywane na **świadczenia pomocy społecznej**.

Aktualnie z budżetu wojewody finansowane są tylko zadania obligatoryjne.

Tabela nr 7

Wydatki na pomoc społeczną z budżetu gminy.

Rok	Budżet gminy Podkowa Leśna	Wydatki na pomoc społeczną	% udział wydatków na pomoc społeczną
2002	10.120.646,-	278.004,-	2,75%
2003	11.127.976,-	291.328,-	2,62%
2004	13.061.516,-	325.235,-	2,49%
2005	14.521.000,-	330.065,-	2,27%
2006	16.636.000,-	337.232,-	2,02%

Analizując wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, należy zauważyć, że nakłady finansowe stale wzrastają. Stanowią średnio **2,43%** z ogólnych wydatków budżetu gminy.

Przez **politykę społeczną** rozumiemy racjonalną działalność państwa i innych podmiotów, zmierzającą do kształtowania ogólnych warunków pracy i bytu ludności, pożądanych struktur społecznych oraz stosunków społeczno-kulturowych, mających na celu najbardziej efektywne i sprawiedliwe zaspakajanie potrzeb obywateli ich rodzin oraz całego społeczeństwa, na poziomie możliwym do realizacji w danym okresie.

Przedmiotem zainteresowania polityki społecznej są potrzeby, ich rodzaje, stan i sposób ich zaspakajania z punktu widzenia jej celu generalnego, jakim jest postęp społeczny. Określenie „**potrzeba**” zajmuje ważną rolę w wielu naukach społecznych. W psychologii, potrzeby wiążą się z odczuwaniem napięcia fizjologicznego lub psychicznego wywołanego jakimś brakiem. Jednostka próbuje świadomie lub nieświadomie zredukować sięgając w tym celu po różnorodne środki materialne i duchowe, stara się zaspokoić swoje potrzeby.

W nauce polityki społecznej przyjmuje się kilka podstawowych założeń dotyczących potrzeb;

1. Społeczeństwo jest źródłem potrzeb w stopniu nie mniejszym niż jednostka. Dlatego polityka społeczna pomaga w ich zaspakajaniu, jednocześnie kształtuje je i rozbudza nowe potrzeby.
2. Potrzeby należy uporządkować ze względu na kryteria ich zaspakajania dla istnienia i rozwoju człowieka. Na tej podstawie wyznaczone są priorytety w polityce społecznej tj. hierarchia celów i kolejność zadań.
3. Potrzeby ludzi zmieniają się w cyklu życia. Inne są potrzeby dziecka, inne zaś osoby dorosłej. Polityka społeczna a zatem i pomoc adresowana do różnych pokoleń zależy od potrzeb określonej fazy życia i możliwości jednostek w samodzielnym ich zaspakajaniu. Osoby mniej samodzielne – dzieci, ludzie starzy i chorzy – są szczególnie często adresatami inicjatyw pomocy społecznej.
4. Polityka społeczna wymaga określenia, co ważne jest za osiągnięcie oczekiwanego jej efektu. Ustala się w tym celu minimalny i optymalny poziom zaspakajania potrzeby, porównując z nimi faktycznie uzyskiwane wartości. Optimum i minimum zaspokojenia tych i innych potrzeb nie są wartościami stałymi i zmieniają się pod wpływem warunków gospodarczych, politycznych i kulturowych.

Badania dot. potrzeb mają za zadanie odpowiedzieć na pytanie z jakimi potrzebami mamy do czynienia, czy dotyczą całej populacji czy konkretnej grupy ludzi.

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określane są instytucje znajdujące się na terenie gminy, które działają w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne np. organizacje pozarządowe.

Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w budynku Urzędu Miejskiego realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, dodatkach mieszkaniowych.

Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców gminy Podkowa Leśna, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

Organizacje pozarządowe.

W Podkowie Leśnej funkcjonują liczne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. Pomiedzy sektorem publicznym a pozarządowym istnieje dobry przepływ informacji dotyczący podopiecznych korzystających z pomocy.

Poniżej prezentowane są organizacje pozarządowe aktywnie włączające się w rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych.

1. Polski Komitet Pomocy Społecznej Podkowa Leśna ul. Świerkowa 1

Cele statutowe organizacji:

- pomoc i opieka nad ludźmi starszymi,
- pomoc rodzinom najuboższym i opieka nad dziećmi z tych rodzin,
- pomoc prawna osobom, których nie stać na korzystanie z kancelarii adwokackich,
- współpraca ze strukturami samorządowymi i z organizacjami działającymi na terenie Podkowie Leśnej i gmin sąsiednich.

2. „**Caritas Podkowińska**” przy Parafii św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej ul. Jana Pawła II 7

Cele statutowe organizacji:

- mobilizacja charytatywna całej wspólnoty parafialnej,
- stałe rozpoznawanie potrzeb i możliwości pomocy,
- zgodnie ze statutem Caritas a w szczególności organizowanie świadczenia konkretnej pomocy potrzebującym.

3. **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów** Koło nr 2 Podkowa Leśna ul. Świerkowa 1

Cele statutowe organizacji:

- organizowanie wolnego czasu dla ludzi złotego wieku,
- Klub Seniora,
- Spotkania okolicznościowe lub inne, wycieczki autokarowe.

4. **Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych** Podkowa Leśna ul. Błońska 46 /budynek Biblioteki Publicznej/.

Stowarzyszenie organizuje obchody rocznic oraz spotkania okolicznościowe, pomaga w nabywaniu uprawnień kombatanckich, udziela pomocy w sprawach bieżących oraz otacza opieką wdowy po kombatantach.

Współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi nie tylko pozwala skuteczniej i efektywniej działać na rzecz rozwoju oraz poprawy warunków życia i jakości mieszkańców, ale również uzupełnia się, co pozwala na istotne odciążenie sektora publicznego w realizacji zadań.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej mając na celu stworzenie skutecznego systemu pomocy dzieciom, osobom i rodzinom podejmuje działania skierowane na rozbudowę takich metod pracy jak: praca z indywidualnym przypadkiem poprzez nacisk na pracę socjalną oraz praca środowiskowa poprzez aktywizację środowiska lokalnego. Priorytetem tej działalności ma być ukierunkowanie osób potrzebujących wsparcia w stronę usamodzielnienia się w ten sposób, aby móc rozwiązywać problemy we własnym zakresie.

Grupy wymagające szczególnego wsparcia:

- dzieci i młodzież z trudnych środowisk wychowawczych,
- osoby starsze i niepełnosprawne,
- osoby bezrobotne,
- osoby uzależnione.

CELE STRATEGICZNE:

Problem:

złe funkcjonowanie rodziny, rodzinę trzeba chronić i wspierać. Priorytetem pomocy rodzinie jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Cel strategiczny:

Wzmocnienie trwałości rodziny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne, utrzymanie dziecka w rodzinie, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci.

Kierunki działania;

1. praca socjalna z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze,
2. prowadzenie poradnictwa przez pracowników OPS, a także kierowanie do specjalistów /psychologa, pedagoga i in./,
3. współpracy z policją, lekarzami, szkołą,
4. dożywianie dzieci, wyposażenie w artykuły szkolne,
5. współ finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
6. udzielanie pomocy finansowej.

Problem:

zwiększa się ilość mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a w szczególności samotnych , co wymaga zapewnienia im właściwej opieki. Wraz z wiekiem nasilają się problemy zdrowotne oraz zwiększa się liczba niepełnosprawnych.

Cel strategiczny:

Budowa i rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych:

Cele szczegółowe:

1. zapewnienie odpowiednich form opieki,
2. usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych,
3. aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym,
4. podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności,
5. aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie.

Kierunki działania:

1. utrzymanie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania w szczególności poprzez:
  - propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
  - ułatwienie kontaktu z placówkami rehabilitacyjnymi,
  - uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
  - rozwijanie usług opiekuńczych,
2. rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym,
3. wsparcie materialne dla osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych,
4. podejmowanie działań zmierzających do systematycznego znoszenia barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo,
5. współdziałanie z PFRON i organizacjami pozarządowymi dla skuteczniejszego rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych,
6. współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
7. podjęcie działań w kierunku utworzenia Dziennego Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku.

Problem:

istnienie bezrobocia na terenie Podkowy Leśnej skutecznie uniemożliwia realizację celów osobistych i zawodowych znacznej grupie mieszkańców, pogłębiając obszary ubóstwa oraz zwiększając zagrożenie bezdomnością.

Cel strategiczny:

Budowa systemu wsparcia osób bezrobotnych w konsekwencji ubogich i narażonych na wykluczenie społeczne.

Cele szczegółowe:

1. rozwijanie aktywnych form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnym,
2. zapewnienie pomocy osobom pozbawionym mieszkania,
3. podniesienie wiedzy i świadomości dotyczącej rynku pracy,
4. łagodzenie społecznych skutków długotrwałego bezrobocia i przeciwdziałanie dyskryminacji na rynku pracy.

Kierunki działania:

1. współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania i rozwiązywania bezrobocia na terenie gminy:
- organizacja prac interwencyjnych,
2. objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych /udzielanie osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa, zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy,
3. objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych bezrobociem,
4. tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy,
5. podjęcie działań w kierunku budowy mieszkań socjalnych.

Problem:

alkoholizm – przyczyna szeregu negatywnych zjawisk, a szczególnie przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny:

Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.

Cele szczegółowe:

1. zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych,
2. zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu,
3. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
4. terapia,
5. promocja zdrowego stylu życia.

Kierunki działania:

1. wdrożenie stosowanych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży,
2. budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu,
3. zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
4. zwiększanie skuteczności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
5. wspieranie inicjatyw tworzenia grup samopomocowych osób i rodzin zagrożonych problemem alkoholowym,

6. kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Cele i kierunki działań są realizowane zgodnie z przyjmowanym przez Radę Miasta Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawierającym szczegółowe działania w tym zakresie.

Problem:

właściwa ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój oraz szerszym udziałem skoordynowanego i aktywnego działania organizacji pozarządowych może przyczynić się do skuteczniejszego wspierania mieszkańców.

Cel strategiczny:

monitoring problemów społecznych i rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cele szczegółowe:

1. ocena stanu potrzeb społecznych,
2. ocena możliwości skutecznego reagowania na pojawiające się kwestie społeczne,
3. ocena działań organizacji pozarządowych na terenie gminy,
4. zwiększenie możliwości współpracy pomiędzy poszczególnymi organizacjami pozarządowymi.

Kierunki działania:

1. systematyczny monitoring problemów społecznych realizowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej,
2. systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych,
3. informowanie radnych i decydentów o istniejących potrzebach i kwestiach społecznych,
4. analiza świadczonej pomocy ze względu na efektywność i właściwość adresatów,
5. podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej,
6. kontynuacja systematycznej współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi.

MONITORING I EWALUACJA

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależeć będzie od:

- monitoringu i ewaluacji,
- budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań.

Projekty i programy powinny cechować:

- efektywność /relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami danego działania, a ponoszonymi lub planowanymi nakładami/,
- skuteczność /zgodność między stanem rzeczy a zakładanym celem/,

- celowość /dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących/.

UWAGI KOŃCOWE

Przedstawiona strategia polityki społecznej gminy Podkowa Leśna obejmuje okres 2007-2016. Zadania strategiczne wyznaczono w zakresie najistotniejszych zagadnień występujących na tym terenie. Do nich należą problemy:

- rodzin dysfunkcyjnych,
- osób starszych i niepełnosprawnych,
- osób i rodzin dotkniętych bezrobociem,
- uzależnień.

Podstawowym kierunkiem działań jest tworzenie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w celu zapobiegania, łagodzenia i likwidowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Głównym narzędziem pracy ma być praca socjalna z osobą, rodziną i społecznością lokalną. Postawione przed pomocą społeczną cele powinny być realizowane na różnych poziomach organizacji i przy wykorzystaniu wszelkich możliwych zasobów, a także przy zaangażowaniu władz gminy i społeczności lokalnej, instytucji i organizacji pozarządowych. Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań w miarę posiadanych w samorządzie i pozyskanych zewnątrz środków finansowych.